

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

[C – 2017/14296]

28 NOVEMBER 2017. — Ministerieel besluit houdende wijziging van bijlagen XII en XIII van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 21 december 2007 tot vaststelling van de eisen op het vlak van de energieprestatie en het binnenklimaat van gebouwen

De Minister belast met energiebeleid,

Gelet op de ordonnantie van 2 mei 2013 houdende het Brussels Wetboek van Lucht, Klimaat en Energiebeheersing, artikel 2.2.2, § 1;

Gelet op het Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 21 december 2007 tot vaststelling van de eisen op het vlak van de energieprestatie en het binnenklimaat van gebouwen, artikel 21bis, § 2, lid 6, ingevoegd door het Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 26 januari 2017 tot vaststelling van alle richtlijnen en criteria die nodig zijn voor het berekenen van de energieprestatie van de EPB-eenheden en houdende wijziging van meerdere uitvoeringsbesluiten van de Ordonnantie van 2 mei 2013 houdende het Brussels Wetboek van Lucht, Klimaat en Energiebeheersing;

Gezien de gendertest van de respectieve situatie van vrouwen en mannen, zoals bepaald in het Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering houdende de uitvoering van de ordonnantie van 29 maart 2012 houdende de integratie van de genderdimensie in de beleidslijnen, uitgevoerd op 14 juli 2017;

Gelet op het advies van de Raad voor het Leefmilieu van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, gegeven op 19 september 2017;

Gelet op de adviesaanvraag binnen 30 dagen die op 12 oktober 2017 bij de Raad van State is ingediend, met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 1° van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat het advies niet is meegedeeld binnen die termijn;

Gelet op artikel 84, § 4, tweede lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende de verordening n°813/2013 van de Commissie van 2 augustus 2013 tot uitvoering van Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad wat eisen inzake ecologisch ontwerp voor ruimteverwarmingstoestellen en combinatieverwarmingstoestellen betreft;

Overwegende de verordening n°814/2013 van de Commissie van 2 augustus 2013 tot uitvoering van Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad wat eisen inzake ecologisch ontwerp voor waterverwarmingstoestellen en warmwatertanks betreft,

Besluit :

Artikel 1. In § 1.2 van bijlage XII van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 21 december 2007 tot vaststelling van de eisen op het vlak van de energieprestatie en het binnenklimaat van gebouwen worden de woorden

« NBN EN 303-5 Heating boilers - Part 5: Heating boilers for solid fuels, manually and automatically stoked, nominal heat output of up to 500 kW - Terminology, requirements, testing and marking » ingevoegd tussen de verwijzing naar de norm NBN D 50-001 :1991 en de verwijzing naar de norm NBN EN 308 :1997.

Art. 2. In § 3.1 van bijlage XII van hetzelfde besluit worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden « SAEF seizoenenergiefactor van de hulpapparaten van een warmtepomp op gas (<seasonal auxiliary efficiency factor>);

SCOP seizoengebonden prestatiecoëfficiënt van een elektrische warmtepomp (<seasonal coefficient of performance>);

« SGUE seizoenrendement van een warmtepomp op gas (<seasonal gas utility efficiency>) - » worden toegevoegd na de woorden « RF Reductiefactor - »;

2° de woorden « t tijd, tijdstap s » worden vervangen door de woorden « t tijd, tijdstap s of h - ».

Art. 3. In § 3.2 van bijlage XII van hetzelfde besluit worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden « CCH carterverwarming (< crank case heating >) » worden ingevoegd na de woorden « calc berekend »;

2° de woorden « dim dimensionering (< dimensioning >) » worden ingevoegd na de woorden « dif diffuus »

3° de woorden « gas HP gaswarmtepomp (< gas heat pump >) » worden ingevoegd na de woorden « g grond (< ground >)

4° de woorden « *inst installatie* » worden ingevoegd na de woorden « *in/exfilt in/exfiltration* »

5° de woorden « *loc plaats* (< *localisation*) » worden ingevoegd na de woorden « *light verlichting* »

6° de woorden « *nat.gas aardgas* (< *natural gas*) » worden ingevoegd na de woorden « *nat natuurlijk* »;

7° de woorden « *off uit* » worden ingevoegd na de woorden « *occ (periode van) bezetting* »;

8° de woorden « *part deellast* (< *part load*); *perm permanent* » worden ingevoegd na de woorden « *p primair* »;

9° de woorden « *SB stand-by* » worden ingevoegd na de woorden « *s via de bodem* (< *soil*) »;

10° de woorden « *source bron* » worden ingevoegd na de woorden « *soil aarde* (< *soil*) »;

11° de woorden « *TO thermostat uit* (< *thermostat off*) » worden ingevoegd na de woorden « *throttle gasklep* ».

Art. 4. In §.10.1, eerst lid van bijlage XII van hetzelfde besluit worden de woorden « *en bij warmtepompen via de seizoensprestatiefactor (SPF)* » vervangen door de woorden « *dat wordt berekend op basis van een of meerdere karakteristieke(n) van het opwekkingstoestel* ».

Art. 5. §.10.2 van bijlage XII van hetzelfde besluit wordt vervangen door wat vermeld is in bijlage van dit besluit.

Art. 6. §.11.1.2.2.2, eerst lid van bijlage XII van hetzelfde besluit wordt vervangen door wat volgt:

« *Voor installaties voor sanitair warm water waarbij het rendement voor opwekking en opslag wordt berekend volgens § 10.3.3.4.1 en voor installaties voor ruimteverwarming waarbij het opwekkingsrendement wordt berekend volgens § 10.2.3.3, § 10.2.3.4.2 of § 10.2.3.4.3 is het elektrisch hulpenergieverbruik voor opwekking reeds in rekening gebracht waardoor bij gevolg deze toestellen niet hoeven meegeteld te worden in Eq. 315.* »

Art. 7. Leden 1 en 2 van §.7.2.1 van bijlage XIII van hetzelfde besluit worden vervangen door wat volgt :

« *Indien meerdere warmteopwekkingstoestellen een energiesector van warmte voorzien en deze toestellen niet allemaal hetzelfde opwekkingsrendement hebben volgens § 7.5 en/of niet allemaal van dezelfde energievectoren gebruik maken, dan wordt de bruto energiebehoefte voor verwarming op een conventionele manier verdeeld over de preferente en de niet-preferente warmteopwekkers zoals hieronder beschreven.*

Dit principe is ook geldig voor hybride warmtepompen (de combinatie van een elektrische warmtepomp en een ketel) of elektrische warmtepompen met een ingebouwde elektrische weerstandsverwarming, waarbij de warmtepomp en de elektrische weerstandsverwarming als parallel geschakelde toestellen worden beschouwd. Uitzondering: indien het opwekkingsrendement van een elektrische warmtepomp met ingebouwde elektrische weerstandsverwarming wordt bepaald volgens § 10.2.3.3.2 van bijlage EPW, is de invloed van de elektrische weerstand reeds begrepen in dit opwekkingsrendement en wordt het toestel toch beschouwd als een enkele opwekker.

Dit formalisme wordt ook aangehouden indien er maar één warmteopwekkingstoestel is, of indien alle warmteopwekkingstoestellen volgens § 7.5 van de EPN bijlage hetzelfde rendement hebben (en van dezelfde energievectoren gebruik maken). Deze (groep van) warmteopwekker(s) vormt dan de preferente warmteopwekker en staat in voor 100% van de behoefte. De (niet-gedefinieerde) niet-preferente warmteopwekker krijgt 0% van de behoefte toegevoegd. ».

Art. 8. het laatste lid van §.8.5.2.2.1 van bijlage XIII van hetzelfde besluit wordt vervangen door wat volgt :

« *Voor installaties voor sanitair warm water waarbij het rendement voor opwekking en opslag wordt berekend volgens § 10.3.3.4.1 van bijlage EPW en voor installaties voor ruimteverwarming waarbij het opwekkingsrendement wordt berekend volgens § 10.2.3.3, § 10.2.3.4.2 of § 10.2.3.4.3 van bijlage EPW is het elektrisch hulpenergieverbruik voor opwekking reeds in rekening gebracht waardoor bij gevolg deze toestellen niet hoeven meegeteld te worden in Eq. 338.*»

Art. 9. Laatst lid van §.8.5.2.4 van bijlage XIII van hetzelfde besluit wordt vervangen als volgt :

« *Voor installaties voor sanitair warm water waarbij het rendement voor opwekking en opslag wordt berekend volgens § 10.3.3.4.1 van bijlage EPW en voor installaties voor ruimteverwarming waarbij het opwekkingsrendement wordt berekend volgens § 10.2.3.3, § 10.2.3.4.2 of § 10.2.3.4.3 van bijlage EPW is het elektrisch hulpenergieverbruik voor opwekking reeds in rekening gebracht waardoor bij gevolg deze toestellen niet hoeven meegeteld te worden in Eq. 342.* »

Art. 10. §.A.6 van bijlage A van bijlage XIII van hetzelfde besluit wordt vervangen door wat volgt :

« Bepaal de minimale waterinhoud van een buffervat om 30 minuten warmteproductie van de gebouwgebonden WKK-installatie *i* op vol vermogen op te slaan, $V_{stor,30min,i}$, bij conventie, met:

Eq. 170

$$V_{stor,30min,i} = \frac{0,44 \cdot P_{cogen,th,i}}{(\theta_{cogen,i} - \theta_{return,design,i})}$$

(m^3)

où :

$P_{cogen,th,i}$ la puissance thermique de l'installation de cogénération *i*, en kW. Cette puissance est déterminée conformément à la méthode utilisée pour les appareils au gaz ;

$\theta_{cogen,i}$ la température à laquelle l'installation de cogénération *i* fournit de la chaleur, en °C ;

$\theta_{return,design,i}$ la température de retour du système d'émission de chaleur, auquel l'installation de cogénération *i* fournit de la chaleur, comme déterminée au § 10.2.3.2 de l'annexe PER, en °C.

Remarque : si $\theta_{return,design,i}$ est plus grand ou égal à $\theta_{cogen,i}$, le réservoir tampon n'est pas considéré et il est automatiquement supposé que $V_{stor,cogen} < V_{stor,30 min}$. »

Eq. 170

$$V_{stor,30min,i} = \frac{0,44 \cdot P_{cogen,th,i}}{(\theta_{cogen,i} - \theta_{return,design,i})}$$

(m^3)

waarin:

$P_{cogen,th,i}$ het thermisch vermogen van de WKK-installatie *i*, in kW. Dit vermogen wordt bepaald overeenkomstig de methode voor gastoestellen;

$\theta_{cogen,i}$ de temperatuur waarop de WKK-installatie *i* warmte aflevert, in °C;

$\theta_{return,design,i}$ de ontwerpretourtemperatuur van het warmteafgiftesysteem waaraan de WKK-installatie *i* warmte levert, zoals bepaald in 10.2.3.2 van bijlage EPW bij dit besluit, in °C.

Opmerking: indien $\theta_{return,design,i}$ groter dan of gelijk aan $\theta_{cogen,i}$ is, wordt het buffervat niet beschouwd en wordt automatisch verondersteld dat $V_{stor,cogen} < V_{stor,30 min}$. »

Art. 11. Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2018.

Brussel, 28 november 2017.

C. FREMAULT